

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Új erőforrás nyílik gazdáink számára.

Gondos előkészítő munka után a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége megkezdte második központi tejfeldolgozó telepének felépítését Székelykereszturon. Első ilyen telepe a múlt év májusában kezdte meg működését Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi „Transilvania” központi tejfeldolgozó telepen készített

„Transilvania” szövetkezeti vaj ma már ismertté vált az egész országban és nek örvend, hogy a gyár nem tud eleget termelni. Ez a siker bátorította fel a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségét egy második telep felállítására. Az új telep Udvarhelymegyében épül fel Székelykereszturon. Mikor az Udvarhely-megyei tejszövetkezetek hírül vették, hogy a központ tele-

A tornyai hitelszövetkezet vezetősége gróf Bethlen László vezérigazgatóval.

pet szándékszik ott létesíteni, versengeni kezdtek, hogy mely vidékre kerüljön az. Különösen a Székelykeresztur-vidékiek és a Homoródvölgyiek álltak egymással szemben, ki-ki a maga vidékének igyekeztén megszerezni a telepet. A gondos szakértői vélemény aztán Székelykeresztur javára döntött s így ott épül fel az új telep. — Természetes, a két vidék versengése nemcsak becsvágyból fakadt, mert a telep áldásos működését egyformán fogja élvezni a megye minden vidéke. Udvarhelymegye földrajzi elhelyezkedése és a mai közlekedési viszonyok egyaránt biztosítják azt, hogy a telep működésébe minden ottani tejszövetkezet bekapcsolódhassék.

Hogy az udvarhelymegyei telep felállítását oly nagy érdeklődés előzte meg, könnyen meg-

érthetjük, ha tisztában vagyunk a tejfeldolgozó telep jelentőségével. Nemrégiben a „Szövetkezeti Ertesítőben” olvashattunk egy kimutatást, amely 10 tejszövetkezet adatát dolgozta fel a marosvásárhelyi telep felállítására előtti és az azt követő évekről. A statisztika bizonyossága szerint a telep működése előtt a tejszövetkezetek átlag

1'88 lejt fizettek tagjaiknak a tej literéért, míg a telep felállítására után 2'41 lejt. Ennek tiika az, hogy a telep a legkitünőbb minőségű vajjá dolgozta fel a szövetkezetek által beszállított tejet s így lényegesen magasabb árat kapott a vajért, mint a tejszövetkezetek a maguk által készített vajért, tehát többet is tudott fizetni a tejért. Mert a telep nem nyereségre dolgozik, mindig olyan árat

fizet a tejért, amint a vajat értékesíteni tudja. Minthogy pedig ma a „Transilvaniai” vajat fizetik meg legjobban, érthető, hogy a telep is a legmagasabb tejárakat téríti a szövetkezeteknek. A marosvásárhelyi telep az elmúlt évben közel 10 millió lejt fizetett ki tejpénzben a tejszállító szövetkezeteknek. Ezek a beszélő számok mindannyiunk előtt világossá teszik a szövetkezeti tejfeldolgozó telepek gazdasági jelentőségét és hasznát.

Képünk dr. gróf Bethlen Lászlót (középen) a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének vezérigazgatóját ábrázolja szövetkezeti vezetők társaságában. Mint a vásárhelyi telep, úgy a székelykereszturi telep létesítése is első-sorban az ő érdeme.

Amerikai, magyar lányok az óhazában.

Előző számunkban írtunk arról, hogy az amerikai magyarok ma már nem tekintenek olyan idegenül elhagyott hazájukra — az óhazára — mint az előző évtizedekben. Az érintkezés vágya mindkét részen fölébredt. Képünk is az érintkezésnek egyik érdekes eseményét ábrázolja. Az amerikai magyarok legnagyobb ujságja időnként pályázatot hirdet: melyik magyar lány, vagy fiú ismeri legjobban Magyarországot történelmét és irodalmát. A pályázat során írásban kell megfelelni a feladott kérdésekre. Azokat, akik a legjobban megfeleltek, az ujság a maga költségén kirándulásra küldi Magyarországra. Képünk egy ilyen leánycsoportot ábrázol. Az öt amerikai magyar leányt nagy ünnepséggel fogadták a budapesti álló-

máson. A kedves vendégek az egész nyarat Magyarországon töltik, rokonaikat is fölkeresik s bizonyosan az óhaza kedves emlékeit új hazájukban is szeretettel fogják megőrizni.

Kína vezetője gyaloghintón.

A kínai birodalom újra a világ érdeklődésének középpontjába került. Vajjon meg tud-e birkózni a rája törő japánokkal? Kína vezetője, Csan-Kai-Sek tábornok is bizonyosan ezzel a gonddal ül a teherhordók által vitt gyaloghintóján, amint a minisztertanácsba siet.

A románok fonó kalákája.

A románok jobban megőrizték népi szokásaikat, mint mi, magyarok. Az iskolában is nagy gondot fordítanak népük életének is-

mertetésére és a szokások fenntartására. Tanítóik, tanítónők a nép díszes ruháit öltik fel ünnepek alkalmával. Képünk a fonó kaláká jelenetét ábrázolja.

Ami jó, azt megtartsátok!

Egyik jeles emberünk csak nemrégén foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy mennyire kiveszőfélben van a kaláka, ez a különös képen magyar, sőt épen erdélyi, itt is inkább a székelység körében otthonos ős, régi szokás. Már pedig régen általánosak voltak a kalákák. A faluban a nagyobb munkákat kalákában végezték s a rendkívüli alkalmakor, vagy egyesek nehéz helyzetében kaláka munkával segítettek az emberek egymáson és magukon. Annyi erkölcsi gondolat és nemes tartalom van a kalákában, hogy semmiképen sem lenne szabad kivesznie, sőt minden lehetséges alkalommal és módon fenn kell tartani, vagy ahol kiveszett volna, *ujra fel kell ujtani a kalákákat*. Hiszen ős, régi szép magyar szokás a kaláka, amely abban áll, hogy meghívásra a meghívottak valakinek minden fizetés nélkül dolgozni mennek s így az illető munkát egyszerre végzik el. A kaláka-munka önként, szívből történik, így igazán a keresztyén felebaráti szeretet gondolatán épül fel.

Lehetséges, hogy az első keresztyének valóságos életgyakorlatának a talajából, az élet és vagyon-közösség gondolatából sarjadt és maradt fenn továbbra is.

Többféle kaláka volt és van: fa-, kőhordó, arató, kaszáló, gyűjtő, szántó, kutató, trágyahordó, vagy télen az asszonyoknál a fonó-kaláka.

Sok helyen a magános özvegyek és árvaik vagyonát ilyen kaláka munkával gondozták, vagy bajbajutott, szegény, magukkal tehetetlen, beteg felebaráton segítettek ilyen módon.

Ebből a gondolatból nőhetett aztán ki az egyház és iskola fenntartása érdekében végzett kaláka-munka, vagy közmunka is. Kalákában összehordják a templom, parókia, iskola építéséhez szükséges kő- és faanyagot, majd ugyanúgy fel is építik. Papnak, mesternek a kánonika földjét megszántják, bevetik, meggyomlálják, megdolgozzák, terményét, fáját

hazahordják. Ugyancsak így dolgozták meg az eklézsia földjeit is. Szegény papok, szegény eklézsiák, szegény iskolamesterek csak így tudtak élni, de így tudtak élni.

S ma? Amikor román diákok járják végig a nyári szünidőkben a román falvakat s kulturházakat, ifjúsági otthonokat építenek s amikor kisebbségi teológusok (lelkészjelöltek), a szórványokban paplakok s más épületek megépítésénél segédkeznek, mi ez, ha nem az az erkölcsi erő, amely a kalákában nyilatkozik meg; az *önkéntesség, inyen, szívből való segíteni akarás, a közösségi gondolat, az egymásért való felelősségérzésnek* szép, felemlő megnyilatkozása.

Sok község van, ahol csak rendkívüli alkalmakkor kalákáznak. Ha valami elemi csapás, tűz, víz következtében válik szükségessé az egymáson való segítés.

De van sok gyülekezet, amely ma is ilyen kaláka-köz munkával tartja fenn magát s van olyan is, amely (pl. arató-) kalákát rendez egyház, vagy iskola javára. Mennyi nemes szándék, gondolat és elhatározás van egy-egy ilyen munkában, Borgözös, legtöbbször verekedéssel végződő *táncmulatságok helyett rendezünk kalákákat egyházi és kulturális célokra*. Anyagilag is nagyobb segítséget jelent s inkább van rajta az Isten áldása is.

A testvéri együttérzésnek, a közös segítségnyújtásnak, az együvértartozásnak, a cselekedetben munkálkodó felebaráti szeretet hordozói, bizonyosságai lehetnek az ilyen kalákák. Ne engedjük hát azokat kiveszni, mert a legszébb emberbaráti cselekedet a kaláka mindaddig, amíg nem válik a mértéktelen evés-ivás alkalmává. Szükség van rá egyéni és közösségi életünkben. A különböző szövetkezeti szervezkedések nem teszik feleslegessé. Viszont semmiféle szövetkezés sem pótolhatja a benne levő erkölcsi erőt: cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképpen a mi hitünk cselédeivel.

B. D.

• Külföld •

A keleti bonyodalom. Mult heti számunk kiadása idején úgy látszott, hogy Japán viszálya Kinával el fog simulni. Kína elfogadta a japán feltételeket, s ezzel elmúlt az összeütközés veszedelem. Azóta megint válságosra fordult a helyzet.

Ennek az az oka, hogy az északi Kinában s az ősi császárvárosban, Pekingben táborozó csapatok nem hajlandók Japán kívánságait teljesíteni és elsősorban nem hajlandók Peking kiüresítésére, pedig Japánnak talán ez a legfontosabb kikötése. Emiatt a japáni csapatok működésbe léptek és elakarták foglalni Pekinget. Eb-

ben azonban a kínai csapatok — legalább egyelőre — megakadályozták őket: visszaverték a japáni csapatokat és sok foglyot ejtettek közülök. Japán természetesen most nagyobb számu haderőt indított utnak, de a kormány óvatos nyilatkozataiban. Azt hangoztatja, hogy nincsenek hódító szándékai Kína terhére és egyedül azt a

célt akarja elérni, hogy Kína Japánnal és Mandzsuriával együtt védekezzen a bolsevizmus veszedelme ellen.

Valószínű is, hogy Japán most nem akar nagy háboruba keveredni Kinával. Kína óriási kiterjedésű birodalom, négyszáz milliónál több lakóssal. Ezért egy rendes háboru el sem képzelhető nagy költséggel és nehézségekkel járna, még akkor is, ha a szovjet nem elegendne bele. Ha pedig a szovjet beleszól, akkor Japánt, még ha győzne is, olyan veszteségek érnék, amiket nagyon hosszú ideig nem volna képes kiheverni. Ezért bizonyára meg fog elégedni olyan megoldással, ami nemzeti becsületét kielégíti, de a háborut elkerüli. Feltéve, hogy Kína nem támaszt át nem hágható nehézségeket.

A spanyol háboru. Hetek óta folyik már Madrid körül az elkeseredett háboru, anélkül, hogy bármelyik fél döntő eredményt ért volna el. Mégis úgy látszik, hogy a siker inkább a nemzeti csapatok felé hajol: a köztársasági hadsereg hadijelentése is elismeri, hogy a nemzeti csapatok egy fontos várost elfoglaltak.

A színhelyen levő angol újságtudósítók úgy látják, hogy a nemzeti csapatok győzelme most már valószínű.

A be nem avatkozási bizottság közben folyton tárgyal, de még mindig nagy ür választja el az ellentétes álláspontokat. Az angol kormány folyton egyeztet, újabb és újabb közvetítő javaslatokat ferjeszt elő, de a megegyezés még messze van s a helyzet azt mutatja, hogy mire meglesz, már nem is lesz zűrkéség rá.

**JO SAJTOT CSAK JO TEJOLTOVAL
LEHET KESZITENI.**

A „SCHWEIZI TEJOLTO“

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névre!
Gyártja E G GER & Co. R.-T. Vegyészeti gyár CLUJ

Ugyanott kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve“
15 lei előzetes beküldése ellenében.

Javul az angol-olasz viszony. Eden külügyminiszter s az angol kormány más tagjai is hangoztatták, hogy Anglia most is állja az Olaszországgal kötött barátságos megegyezést és szívesen látná, ha a két ország hagyományos jó viszonya megint helyreállna. Ezek a nyilatkozatok s különösen Anglia komoly egyeztető munkája a spanyol be nem avatkozási bizottság tárgyalásain igen jó hatást keltettek egész Olaszországban. Az olasz sajtó eddigi gyűlölködő hangja rögtön barátságosra változott s talán ennek lehet tulajdonítani azt is, hogy Franco, a spanyol nemzeti hadsereg vezére, szintén közeledik Angliához.

A kisebbségek Magyarországon. Széll József magyar belügyminiszter egy német újságíró kérdésére hosszabb nyilatkozatot adott a magyarországi kisebbségek s különösen a németiség helyzetéről. A miniszter rámutatott arra, hogy Magyarország minden tekintetben teljesítette vállalt kötelezettségeit, sőt azokon felül biztosította a német oktatást a német kisebbség részére, amelynek minden egyéb téren teljes az egyenlőségjogúsága a magyarokkal. A német hivatalos körök megnyugvással fogadták a magyar belügyminiszter nyilatkozatát és felszólították a magyarországi

németséget, hogy mint német ajku magyar állampolgárok, hiven teljesítsék köteleységüket.

Érdekes itt megemlíteni, hogy a Csehországhoz tartozó Felvidékről, a régi Trencsén vármegyéből egy falura való szlovák (tót) telepedett át Magyarországra s ott külön közösséget alapított és — amint ők hirdetik — mint magyar szívű tótok munkálkodnak szabadon és meglegedetten.

A jugoszláv konkordátum. A jugoszláv országgyűlés 48 szavazattöbbséggel elfogadta a konkordátumot. Az tehát rövid idő múlva kötelező törvény lesz. Viszonzásul a szent szinódus kirekesztette a görög keleti egyház kebeléből a kormány görög keleti vallású tagjait. Ennek a kirekesztésnek súlyos következményei lehetnek a jugoszláv államban, mert a görög keleti pátriárka éppen ezekben a zivatáros napokban halt meg s az új pátriárka választásában a szabályok szerint a kormány görög keleti tagjainak is részt kell venniük s ezért most, az egyházból kirekesztésük folytán, nem tehetik. Így — legalább a mai viszonyok közt, alig lehet érvényesen pátriárkát választani.

Belpolitika.

Tanulságok.

A közigazgatási választások nem voltak le oly békés, nyugodt keretek közt, mint ahogy azt a kormányrendeletek után várni lehetett volna. Minket, magyarokat azonban nem értek különösebb meglepetések. Mi eddig is minden választás alkalmával átértük a kormányzat barátságatlan magatartását és eddig is részesültünk abban az örömben, amit most is méltán érzünk, hogy tudniillik a magyarságnak mind vezető, mind szavazó tömegei, szívvel-lélekkel igyekeztek teljesíteni kötelességüket.

Hogy az eredmények most sem felelnek meg a becsületes erőfeszítéseknek? Ezt is az eddigi tapasztalatok alapján kényszerű nyugalommal vesszük tudomásul.

Annál kinosabb meglepetést szereztek az ideai választások a szászoknak. Ők nyolcszázéves kisebbségi gyakorlatuk segítségével a román uralom alatt is elég jól boldogultak mostanáig. Nagyon óvatosan, inkább csak a

látszat kedvéért, velünk, magyarokkal is tartottak némi kapcsolatot a kisebbségi küzdelem nehéz helyzeteiben. De mindig a tűz mellé igyekeztek helyezni a maguk fazekait és igen gyakran a mi rovásunkra, meg tudták védeni az új állam keretei között is a maguk politikai, művelődési és gazdasági érdekeit.

A most lezajlott választások őket is új helyzet elé állították. Nyolcszáz év óta először történt meg, hogy Brassó városának vezetése kicsuszott a kezükből. A városi tanácsba egyetlen szász ember sem jutott be. Ennek az eseménynek jelentőségét a román lapok győzelmes hangon emelik ki, a szász lapok nem győzik siratni.

Sajnos, minden ok megvan arra az aggodalomra, hogy az az irányzat, amely a szászokkal is így kívánt elbánni, még nagyon keserves megpróbáltatásokat fog szerezni az összes kisebbségi lakosságnak.

Választási eredmények. Tatasulyos visszaélések.

rescu miniszterelnök a megyefőnökökhöz körlevelet intézett, melyben szigorúan utasította őket, hogy gondosan ügyeljenek a községi és megyei választások tisztaságára és egyúttal szigorú büntetéseket helyezett kilátásba mindazok számára, akik a választások folyamán visszaélésekkel akadályozzák meg a népkarát hamisítatlan megnyilvánulását. Sajnos, a miniszterelnöknek ez az óhaja nem teljesült. Országrészünkben alig volt szavazó körzet, ahol ne élt volna vissza hatalmával az uralmon levő párt. Mindenféle cimenek igyekeztek elterelni a magyar választókat az urnáktól s legtöbb helyen sikerült is megbontani törvénytelen ségkkel a magyarság sorait.

Brassóban például az igazolványok kiadása körül történtek

szász párt vezetői úgy határoztak, hogy visszalépnek a szavazásoktól, mert nem szabad a magyarságot veszélynek kiténi a választás folyamán. Ugyanakkor táviratilag tiltakoztak a belügyminiszternél.

A szavazókat itt hatósági kordonok fogták közre

Ugyanez megisméltlődött Szatmármegyében is. A Dicsőszentmártontól hat kilométernyire fekvő Ádámos községben például

es ezért a községet senki sem hagyhatja el. Ez okból Kisküllőmegyében a magyar választóknak körülbelül a fele

Kisküllőmegyében a Magyar Párt 3697 szavazatot kapott a nemzeti parasztpárt 4865, a liberálisok 4659-et, a Vaida pártja pedig 3146-ot

Alább közöljük a választási eredményeket:

1. Fehérmegye. 58.000 szavazó közül 33.242 szavazott le. A nemzeti parasztpárt itt 11.658, a kormány 10.784 szavazatot kapott.

• Hírek •

2. Hunyadmegye. Liberálisok 24.648, nemzeti parasztpárt 15.458, vaidisták 5292, gogisták és cuzisták 1641..

3. Fogarasmegye. 26.317 szavazó közül 16.542 szavazott. Eredmény: a nemzeti parasztpárt 3703 szavazattal viszonylagos többséget ért el. A szászokkal választási egyezményben levő kormánypárt 3242, a magyarokkal és zsidókkal választási egyezményben levő Argetoianu párt 2000 szavazatot, a hitlerista szászok 1851 szavazatot kaptak.

4. Máramarosmegye. Liberálisok 6636, nemzeti parasztpárt 6582, Vaidapárt 2793, Goga és Cuza 787 szavazatot kaptak.

5. Tordamegye. Nemzeti parasztpárt 7123, kormánypárt 6871, Magyar Párt 4387 szavazatot kaptak.

6. Szilágymegye. Nemzeti parasztpárt 19.347, Magyar Párt 12.115, liberális párt 10.111.

A választáson a román ellenzéki pártok is sok nehézséggel küzdöttek meg,

Heves végtagfájdalmakat, bággyadtságot, főfájást és kábultságot, mely nálam erősebb meghülésnél rendszeresen jelentkezik, évek óta állandó jó eredménnyel gyógyítja az azonnal alkalmazott **Togal-tabletta**.

Nem lehet a magántulajdont tetszés szerint kisajátítani.

Csekme Janka tordai lakos 22 hold első minőségű szántóföldjét a városi tanács közlegelőnek akarta kisajátítani. Csekme Janka a közigazgatási táblához fordult védelemért. Védője rámutatott arra, hogy Torda város nemrégiben kaszárnya számára is vétel útján szerzett területet. Közlegelőnek akarnak drága földeket kisajátítani? A közigazgatási tábla helyet adott ennek a panasznak, megsemmisítette a vonatkozó tanácsi határozatot azzal az indokolással, hogy még az agrárreform során is csak kizárólag szigorúan közcélokat szolgáló templom és iskolák céljaira lehetett az egyes községek vagy városok belterületén levő ingatlanokat kisajátítani, legelő céljaira pedig egyáltalán nem. A szóbanforgó te-

lek a város belterületén fekszik és amennyiben arra a városnak tényleg szüksége van, köteles napión megvásárolni, nem pedig kisajátítani.

Uj itéletet kell hozni a sinfalvai bíró meggyilkolása ügyében. Ismeretes az a szomorú eset, amelybe könnyelmű magyar fiúk az aranyosszéki Rákoson keveredtek. Az elmúlt év decemberében Moldován Ioan sinfalvi bírót egy körcsmai összeszólalkozás után a falu határában megölték. A tordai esküdtszék hosszas tárgyalás után Farkas Józsefet, Ágh Józsefet, Fülöp Mátyást és Pető Pált életfogytiglani, Fodor Mózeszt az enyhítő körülmények figyelembevételével tízévi, Ágh Györgyöt, Gagy Istvánt, Bíró Józsefet és Pető Sámuel pedig bünrészességért három-három évi fegyházra ítélte. Az esküdtszék ezenkívül kötelezte a vádlottakat arra is, hogy százezer lej kártérítést fizesse nek és a temetési költségeket is megtérítsék. A semmitőszék most foglalkozott a ügygel. Az elítéltek képviselőjében Saragea Zamfir dr. kolozsvári ügyvéd jelent meg. A legfelsőbb bíróság helyt adott Saragea dr. érveinek, megsemmisítette a súlyosan marasztaló itéletet s az ügyet visszaküldte Tordára újratárgyalás végett.

Szegény falusi nép biztosítása.

nagyjelentőségű törvényjavaslaton dolgozik. Az előregedett munkaképtelen falusi emberek számára nyugdíj alapot létesítenek, amely minden földmunkásnak és öt holdon aluli kisbirtokosnak 65 éves kortól kezdve tartásdíjat juttat. A legkisebb összeg, amit egy földmunkás vagy kisbirtokos kapni fog évi 4 ezer lejnek megfelelő összegre fog rugni.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Az ember önmagának a legnagyobb ellensége.

Sok ember képes évtizedekig ellenséges viszonyban élni szomszédaival.

Képes pereskedésre költeni egész vagyonyát. Nem is próbálja megkeresni a békés utat s ezalatt az idő alatt szabadjára engedi legnagyobb ellenségeit: a saját szenvedélyeit.

Küzd a külső — sokszor csak vélt — ellenséggel, de a belsőkről nem vesz tudomást.

Hagyja, hogy ital, kártya, dohány s más kábítószerek megöljék testét, lelkét. Tönkretegyék családját, vagyonyát.

Nem önmagának ellensége hát az ember, midőn nem vet gátat ezek rombolásainak?

De nemcsak önmagának ellensége, hanem utódainak is, kik satnyák, idegbetegek, bénák lesznek, képtelenek minden testi, vagy szellemi munkára.

Óh, ha megértenék az emberek azt, hogy ne másokban keressék az ellenséget, hanem

önmagukban győzzék le.

Elképedve olvassuk néha azokat a számadatokat, melyek csak egy-egy vármegye szesz- és dohányfogyasztásáról adnak hü képet.

Mennyi kenyér, tej, hus és ruha kerülne ki ebből a családnak! És hány asszony élne boldogabb, békésebb házaséletet; hogy megváltoznék a világ arca, ha az ember — ki magát a teremtés urának képzele — ura tudna lenni önmagának. Ura és nem ellensége!

Élj békében szomszédaiddal, ne üsd le tyukját, malacát, ha véletlenül a portádra téved. Légy elnéző és megbocsátó; de légy könyörtelen irtója legnagyobb belső ellenségeidnek, mert akkor lesz igazán boldog és elégedett a földön, ha azoktól megszabadulsz.

Gál Lajosné.

Ócskaságok értéke. Eddig azoknak, akik ócskaságokkal kereskedtek, bizonyos lenézésben volt részük. Mostanában ugyancsak magasra ugrott az ócskaságok értéke. Különösen az ócskavasat adják, veszik magas áron olyan országokban, ahol sok a gyár. A fegyverkezéshez elsősorban vas kell és erre a régi törmeléket is összeszedik és fölhasználják. De olyan országokban, amelyek ipari anyagokban szükségét látnak, mindenféle maradékot, hulladékot fölhasználnak. Németországban a gazdasági miniszter elrendelte, hogy minden fölösleges dolgot át kell adni az „engedélyes” kereskedőnek, vagy a „munkafront gyűjtőcsoportjának” semminek sem szabad szemétté kerülnie. Elsősorban vas-, fém-, papír-, szövethulladékok gyűjtését kezdték meg, de csakhamar kiterjesztették a konyhák és kátrinok maradékaira is, ahol főként csontot, zsírnemű anyago-

kat és moslékot gyűjtöttek össze. A kiegészítő rendeletek a kiégett izzólámpától a nyulbőr-ig egymást követték. Az engedélyes hulladékkereskedőket pontos könyvvezetésre kötelezték és még azt is előírták, hogy melyik gyárnak mekkora mennyiséget adhatnak el.

Az élesdi lelkész hármasszerepe. Vadai Béla élesdi lelkész a bihari református egyházmege esperese vasárnap hármasszerepe jubileumot ünnepelt: lelkészi szolgálatának huszonöt, élesdi lelkészi szolgálatának husz, esperességének pedig tizesztendősférvfordulóját. A jubiléumnak Ujfalu Sándor dr. tanácsbíró élesdi presbiter adta át az egyházközösség ajándékát, egy új palástot. Az istentiszteleten Kovács Sándor paptamási lelkész hirdette az ígét. A presbiteri diszközgyűlésen Ujfalu Sándor dr. a presbiterium nevében, Csermák Béla egyházkerületi főjegyző a királyhágómelléki

egyházkerület nevében, Szücs László a tanácsbírói kar nevében, Kis Károly pedig az egyetemes lelkészi értekezlet nevében köszöntötte a jubiléant. — Balajthy Jenőné a nőszövetség, Szabó Lajos dr. a barátok, Fácser Gyula pedig a volt segédlelkészek üdvözlését tolmácsolta, Kulesár Elvira az élesdi nőszövetség értékes ajándékát nyújtotta át. Délután vallásos ünnepély volt. A jubiléant egyébként üdvözlő táviratot kapott Thury Kálmán dr. egyházkerületi főgondnoktól és Markovits Manó dr. biharmegyei magyarpárti elnöktől.

Szabad-e a beteget megölni?

Az amerikai Nebraska államban törvényt szavaztak meg, amelynek értelmében az orvosoknak joguk van olyan betegeknek a megölésére, akik gyógyíthatatlanok s akiknek gyötrelmes szenvedéseit az orvosok részéről nyújtott halál csak megrövidíti. A betegek megölése, amelyet

Nebraska állam új törvénye bizonyos esetekben megengedi az orvosoknak, több különleges előfeltételhez van kötve. Az orvosnak egy bizottsággal behatóan meg kell vitatnia a gyógyíthatatlan beteg esetét s a bizottságnak kétségtelen bizonyítékokat kell szereznie arról, hogy valóban gyógyíthatatlan betegről van-e szó. A bizottság döntésének teljesen egyhangunak kell lennie. Ezenkívül jegyzőkönyvbe kell foglalni az okokat, amelyek a beteg kivégzését magyarázzák. Eddig a 6- és az újvilág valamennyi államában ismételtén visszatérő nyilvános és magánviták után az a határozott vélemény alakult ki, hogy az orvosnak semmilyen körülmények között nincs joga megrövidíteni a beteg életét. Főérvként szerepelt, hogy a törvény által megengedett ölés soha jóvá nem tehető következményekkel is járhat. Nebraska állam új törvénye körül bizonyára világszerte élénk és egymásnak ellentmondó viták fognak lezajlani.

Megint égetik Braziliában a kávé. Délamerikában az idén megint nagyon bőséges volt a kávétermés. A kávétermelők, hogy a kávé olcsulását megakadályozzák, a termés egy részét megsemmisítik. A termelt kávénak felét elégetik.

Ostrom a stratoszféra ellen. A magassági repülés legújabb rekordere anglikán pap volt, mielőtt magas légrétegek kutatásába fogott és különleges „buvár” ruházatban szállt fel a stratoszférába. Erről a vakmerő repülésről közöl cikket a Tolnai Világlapja most megjelent legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képszelvényben.

Minden hiábavaló volt?

Akkor csak a legjobb szer, a **Togal** segíthet. **Togal** nemcsak fájdalomcsillapítólag hat, hanem gyorsan és biztosan meggyógyítja a rheumát, köszvényt, ülőidegzsabát, gripát, idegfájdalmakat és főfájást és hülésses betegségeket. Gyógyszertárakban és drogériákban **Lei 12., 52, 130.**

Megrázó szerencsétlenség a határon. Varga Lőrinc Magyaró községbeli gazdálkodó a mezőn kaszált. A gazda magával vitte hároméves fiacskáját is a határba. Amíg Varga dolgozott, a gyermek csendben játszadozott közelében. Délajt feltűnt Vargáné, aki ebédet hozott férjének. Amikor a kisfiu meglátta, hogy anyja közeleg, felugrott s elébe akart sietni. A gazdálkodó mindezt nem vette észre s olyan szerencsétlenül suhintott kaszájával, hogy a kasza éle a szerencsétlen gyermek mindkét lábát lemetszette. A kisfiu vérző csontokkal eszméletlenül terült el a földön. A kétségbeesett gazdálkodó felkapta a vérében heverő apróságot s futólépésben igye-

kezett a falu felé, hogy megmentse a borzalmas sebesülést szenvedett gyermeket. De minden sietség hiábavaló volt: mire az orvoshoz érkezett, a kisfiu a szörnyű vérvesztés következtében meghalt apja karjai között. A megdöbbentő szerencsétlenség ügyében a hatóságok vizsgálatot indítottak. A Varga-gyermek szörnyű halála faluszerinte nagy megdöbbenést keltett.

Augusztus 8-án lesz a választás Kolozsmegyében. A Kolozsmegyében elhalasztott közigazgatási választást augusztus 8-án, vasárnap fogják megtartani. Az Országos Magyar Párt kolozsmegyei tagozata felhívásban fordult a megye magyar lakosságához, hogy szavazatát a Magyar Párt jelöltjére adja le. A választást a kitűzött időpontban feltétlenül meg fogják tartani s ezért minden magyar ember jelenjen meg pontosan a választási helyen, hogy magyar kötelességének elegett egyen.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!**

Transzilvánia legjobb mezőgazdasági és közigazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop
5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Óriási vagyon maradt Marconi után. Marconinak, a napokban elhunyt világhírű olasz felalálónak, végrendeletét most bontották fel. Marconi háromszáz millió lira vagyont hagyott maga után és ennek az óriási összegnek legnagyobb része külföldi értékpapirokban van elhelyezve. A vagyont Marconi első házasságából származó fia és két leánya és második házasságából származó leánya és második felesége között egyenlően osztja meg a végrendelet. Marconi munkatársai közt kiábrándulást okozott az, hogy tudományos kísérleteinek további folytatásáról nem rendelkezett. Valószínűnek tartják, hogy hátrahagyott írásai között nagyjértékű utmutatásokat találnak a további kísérletekre vonatkozóan. A pápa rendelkezésére a Vatikánváros egyik utcáját Marconi utcának neveték el.

100 előkelő ismert asszony jön Pestre, hogy a világ békéjéről tárgyaljon. Ezzel a címmel rendkívül érdekes illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több, mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képelemben.

A legfiatalabb nagyanya. Két évvel ezelőtt egy amerikai lap pályázatot hirdetett a világ legfiatalabb fehérbőrű nagymamája címre. A pályázatot egy harmincegy éves nagymama nyerte meg. Most ezt a számot megjavította Mlinarics János tolnageyi Bajcsa községbeli bíró felesége, Pintér Mária, aki huszonkilenc éves és már nagymama. Mlinaricsék megfélebezik a világpályázatot és az egész Bajcsa község nagy érdeklődéssel várja a pályázat eredményét.

Szigoru tulajdonos. Gyergyószentmiklós határában a „Foresta” cég fűrészüzeme a megye ilyenmű üzemai között a legnagyobb volt mindaddig, míg üzemét be nem szüntette és munkásait minden felmondás nélkül el nem bocsátotta. Annyit még megengedett, hogy a munkások az üzem telepén épült rozoga lakásokban lakjanak. A napokban aztán különös meglepetés érte a hetvenkét szegény munkáscsaládot. Megjelent Halász szeszgyáros, a zsidó egyház főgondnoka, kijelentette a munkásoknak, hogy az egész üzemi telepet a munkáslakásokkal együtt megvette és a jövőben csak úgy hajlandó tűrni a munkásokat a lakásokban, ha havonként házbért fi-

zetnek. Még a telepen létesített katolikus kápolnáért is lakbért követel. A munkások most védelemért a Magyar Párt vezetéséhez fordultak és remélhető, hogy emberséges megoldásra kerül sor.

Művelődési mozgalmak.

Magyar Sion. Marosugra katolikus magyarjai is templomot építenek az Ur dicsőségére. A bölcs király Dávidtól, a nagy zsoltárostól, kinsét örökölt. De mi — marosugrai magyarok — szegények vagyunk. A buzgóságunk és lelkesedésünk méltó az ügühöz, de a rendelkezésre álló összeg nem áll arányban a nagy feladattal. Hozzátok fordulunk, magyar keresztény testvéreink! Segítsetek bármily összegű adománnyal! Küldjétek el azt akár a derék lap t. Szerkesztőségéhez, amelyet kérve-kérünk, sziveskedjék ügyünket nyilvántartani. Akár közvetlenül a kerelőszentpáli-sanpauli anyaközség címére (Parohia Rom. Cat. Sanpaul, Târnavă Mică), az utalvány szélén megjegyezvén, hogy ezt a marosugrai templom építésére szántátok.

Terjesszük a
„Magyar Nép”-et!

Megjelent a GAZDATUDOMÁNY második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára kedvezési díjjal egyedtől 80 lei. A könyv bolti ára egyenként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Egy kiállítás tanulságai.

A Münchenben tartott gazdasági kiállítás baromfi csoportja ügyes rendezésével és nagyszerű anyagával általános feltűnést keltett. Emellett táblázatok, kimutatások és rajzok tárták a kiállítás látogatói elé azokat a módokat és szabályokat, amelyeknek betartásával a baromfitenyésztést a legeredményesebbé lehet tenni. Ha a kiállítás tanulságai mindenben nem is alkalmasak arra, hogy nálunk követendő például szolgáljanak, olyan értéket képviselnek, hogy érdemes azokkal foglalkoznunk.

A müncheni kiállításon az a vélemény alakult ki, hogy németországi viszonyok között a tartásra legalkalmasabb fajták, a fehér Leghorn, a vörös izlandi és a fogoly-szinű olasz tyúk.

Az összes szakírók kiemelik, hogy ezek a tyúkfajták azért rendkívül alkalmasok tenyésztésre, mert szabadban is kitűnően tarthatók. Nálunk, ahol a baromfiaknak zárt helyen való tartása még nincsen általánosan szokásban, különös érdemet jelent a fentemlitett fajtáknak ez a tulajdonsága. Hogy a németek is becsülik ezeket a tulajdonságokat, mutatja, hogy kezdenek visszatérni a baromfiaknak természetes viszonyok között való tartására. Tanulság számunkra, hogy a baromfitenyésztésben a jövő fejlődést irányítsuk a természetes tartás tökéletesítésére.

A kiállítás a baromfiól leghelyesebb formáját a következőkben állapítja meg. A jó baromfiól ablakai érjenek csaknem a földig, a baromfiólban legyenek csapófészek, az ülőrudakat lehessen levenni és az ülőrudak alatt legyenek trágyafelfogó deszkák. Különösen azt emelik ki a német baromfitenyésztési szakírók, hogy a baromfiólban teljesen külön

kell állnia, tehát nem szabad összeépíteni, mint ahogy nálunk is sok helyen szokásos, sertésolakkal, istállókkal.

A baromfiak takarmányozása terén a müncheni kiállítás tanulságai forradalmi újításokat jelentenek. A szemes takarmányoknak mind inkább háttérbe kell szorulniuk. E helyett krumpli, répa, sovány tej, savó, takarmánymész, faszén, zöldségfélék kell, hogy képezzék a baromfiak fő takarmányát. Az állati eredetű takarmánylisztek, mint a verliszt, esonliszt, husliszt nélkülözhetetlenek, különösen tojástermelésre dolgozó baromfitenyésztetekben. Szigorúan be kell tartani az etetés rendjében a szabályt, hogy csak este szabad a baromfiaknak szemes eleséget nyújtani.

A baromfiak takarmányozásának kérdéséhez tartozik, hogy a baromfiak etető és itató edényei legyenek tisztán tarthatók.

Meg kell említenünk, hogy a baromfi és tojásértékesítés terén új elvek kezdenek érvényesülni. Eddig értékelés tekintetében minden tojás egy tojás és minden csirke egy csirke volt. Ma már a tojást, a csirkét és mindenféle baromfit súly szerint kellene árusítani, mert hiszen értékét a háztartásban felhasználható súly szabja meg. Megtörténhet tehát, hogy valaki tíz tojást vásárol ugyan, de a tojások kiesinvek és a tíz tojás nem ér annyit, mint hat vagy hét elsőrendű minőségű tojás.

A müncheni baromfikiállítás tehát olyan tanításokkal szolgált, amelyet feltétlenül figyelembe kell vennünk a mi viszonyaink között is, mert az állandóan növekvő versenyben csak így tehetjük jövedelmezővé baromfitenyésztésünket.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyháza biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadja

Talajmunka aratás után.

A száraz tavasz és nyár következtében egyszerű talajmunkákkal kell arra törekednünk, hogy minden vizet megőrizzünk a talajban és a növények részére felvehetővé tegyük.

A kisgazdák általában nem sokat törődnek a tarló-töréssel, azt tartják, hogy ebben az időben nagyon sokféle munkát kell végezniök és ezért nem is érhetnek rá a tarlótörés munkájának elvégzésére. Pedig *a kisgazda tarlótörés dolgában sokkal jobb helyzetben van, mint a nagyobb gazdák.* Földjéhez viszonyítva nagyobb ígás állatállománya van és a munkabeosztás tekintetében is előnyben van a nagyobb birtokos felett. Természetesen minden tarlót a kasza vagy sarló nyomában fel nem törhetünk. Sok függ az időjárástól is. Azokat a földeket azonban, amelyek *össze* vetés alá kerülnek, feltétlenül fel kell törni addig, amíg aratás után a talaj nem szárad ki. A következőkben rámutatunk azokra az előnyökre, amelyek a *tarlótörésből* származnak.

A nyári forró napsütésben aratás után a meg nem bolygatott tarló hamarosan kőkerényre szárad. Az ilyen talajban megszűnik minden élet, minden tevékenység. A *tarlótöréssel* ellenben a talaj működését újra felélesztjük és ezáltal az új termés számára sok könnyen felvehető tápanyag képződését biztosítjuk.

Már ez is egyik oka a tarlótörés révén előálló terméstudóbbletnek.

Másrészt az új vetés nemesak jobban táplálkozik majd a feltört tarlóban, de abban több nedvességre talál. A tarlótöréssel a tarló tetején omlós, porhanyó földréteget teremtünk, ez pedig megakadályozza annak a nedvességnek elpárolgását, amely aratáskor még a talajban megvan. A feltört tarló azonkívül jól magába fogadhatja a nyári esapadékot, legyen az akár kis nyári eső, akár felhősza-
kadás és a nedvességet átadhatja a mélyebb talajrétegeknek, amelyek azt a jövő termés javára magukban elraktározzák. Tudós megfigyelések kimutatták, hogy csak azzal, hogy a *tarlótöréssel a nyári nedvességet talajunkba felfogjuk és ott megőrizzük, jövő évi termésünkét állag 15 százalékkal már megjavítottuk.* Nemesak a közmondássá vált

májusi esőtől de attól is függ termésünk nagysága és sikerülte, hogy idejében tarlót törtünk-e vagy sem.

Minden gazda előtt ismeretes, hogy nagy termése csak tiszta földben lehet. De ugy lát szik, sok gazda azt már nem tudja vagy ha tudja is, nem törődik vele, hogy *a legkathatósabb gyomirtás: a helyes és gondos művelés. Ez pedig a tarlótöréssel kezdődik.* A feltört tarlóban a pergés és a gyömmag jó része kicsirázik, majd a későbbi nyári munkával az árva kelés és a kikelt gyom elpusztul. Tarlótöréssel vezetjük be továbbá az élvelő gyomoknak irtását is.

Irtani, egyre csak irtani kell a gyomokat! Nemesak azáltal árt a gyom a vetésnek, hogy elszívja a művelési növény elől a nedvességet és táplálékot, hanem a gyom egyben bölcsoje és tanyája a sok káros féregnek, amely a gondatlan gazda vetését állandóan dézsmálja.

Végül a *tarlótörésnek* az a célja is van hogy a növény lekerülése után visszamaradt tarló- és gyökérmaradványokat a talajba keverjük és azoknak elkorhadását siettetjük. Ezt az elkorhasztási munkát, mint tudjuk, a talajbaktériumok végzik. Ha az elkorhadás legalább részben nem történik meg a vetésig és az a növény fejlődési idejére esik, ez tápanyagelvonás okozója lehet, amit a művelési növény fog megsínyleni, mert megfelelően nem fejlődhet.

Azok a mentségek és kifogások, amelyek egyes maradi gazdák ajkairól a tarlótörés ellen elhangzanak, természetesen nem állják meg helyüket.

Az egyik kifogás, hogy a tarló nyáron legtöbbször annyira száraz, hogy felszántani nem lehet. Ha a tarlót aratás után azonnal munkába vesszük, még a legkötöttebb talaj tarlója is felszántható. Éppen ezért sokszor nem várhatjuk be a kereszték lehordását sem, hanem már akkor hozzá kell fogni a munkához, mikor a kereszték még a táblán vannak. Azok a kisgazdák, akik az idejében való tarlótörés hasznosságáról meggyőződtek, még a kereszték átrakásától sem riadnak vissza.

Másik kifogás a tarlótörés ellen az, hogy ezáltal elvonjuk állataink elől a nyári tarlólegelőt. Az igaz, de ez a kifogás tisztán számítás dolga. Az a kérdés ugyanis, hogy 1

hold tarlólegelő megéri-e a 2-3 métermázsas termés értékét, mert a tarlókántás elmulasztása ennyi, esetleg még ennél is nagyobb csökkenést jelenthet a termésben. Ezért tartják a tarlólegelőt a világ legdrágább legelőjének. A tarlón a szarvasmarha különben is nagyon kevés harapnivalót talál. Tarlót legfeljebb sertésekkel legeltessünk. Ezek pedig rámehetnek a felszántott tarlóra is, mert nagyon sok rovar pusztítanak el.

Milyen eszközökkel célszerű a tarlószántást elvégezni?

Az eszközök megválasztását a talajviszonyok szabják meg. Kötött talajoknál erre a célra csak az *ekét* használhatjuk, mert a *tár-
csásborona* itt jó munkát nem végez. A kis, kettős ekék igen jól megfelelnek a tarlótörésre, mert sekélyen járnak, jól forgatnak és porhanyítanak és munkájuk szapora.

Könnyebb összetételű talajokon a *tár-
csásborona* is felhasználható a tarlókántásra.

Igen fontos kérdés az, hogy milyen mélyen kell a tarlót felszántani?

A korán lekerülő takarmánynövények tarlóját: őszi-tavaszi búkkönyfélék, rendes vetőszántási-mélységre szántjuk meg, hogy a talajbeéredettségi állapotát megőrizzük. Itt különben sem célunk a gyomirtás, mert ezek zölden lekasálva, gyommentesen hagyják vissza a talajt.

A kalászos növények tarlójánál általános szabály, hogy a tarlótörést végezzük sekélyen, 2-3 ujjnyi mélységre.

A felbuktatott tarlót nem szabad hantokban hagyni. Ha a szántás omlós volt, akkor elegendő a szántás után megboronálni. Ha azonban a szántás után rögök maradnak vissza, a boronát hengernek is követni kell. Mennél szárazabbban szántottuk fel a tarlót, annál jobban le kell nyomtatni a rögöket. Ha sok tarlómaradvány marad vissza, azt látjuk, hogy azokat a borona kiszaggatja, a boronálást megelőzzük és hengerrel nyomasuk be azokat a talajba. A henger munkája a gyommagvak kikelését, a talaj beéredését és a tarlómaradványok elkorhadását is siettetni fogja.

**Ha akarja már nem csak
álom ...**

LOTERIA DE STAT

MÁR KAPHATÓK

II. OSZTÁLY

szerencsés

SORSJEGYEI

HUZAS

1937 augusztus 15.

**București
Budapest
Berlin
Páris
London
Bécs**

**... és luxushajón
az óceánon át...**

**Amerika
Azsia
Afrika**

Szép a világ!

Elengedik a dohánytermelők birságát.

Ludasi, mezőbándi, mezőkapusi és csergedi gazdálkodóktól a dohánybeváltó hivatalnak 1935 őszén kellett volna átvenni a termelt dohányt, azonban csak néhány hónap múltán, 1936 februárjában vette át. A dohánybeváltó hivatal megállapította, hogy a két alkalommal bemutatott dohánymennyiség között jelentékeny hiány mutatkozik. A gazdálkodókra minden egyes hiányzó kilogramm után 250 lej birságot vetettek ki s így nem volt ritkaság, hogy egy-egy gazdálkodó birsága 15—20, sőt 30 ezer lejre ment fel. A gazdálkodók kivétel nélkül felebbzetek a szokatlanul magas birság ellen. Ügyüket most tárgyalta a marosvásárhelyi törvényszék s felmentő ítéletet hozott, illetőleg megsemmisítette a kivetett birságokat.

A magyar külkereskedelem egy éve. A június 30. napján bezárult gazdasági év szép fejlődését mutatja a magyar külkereskedelemnek. Nem csak a forgalom emelkedése jelentékeny, hanem nagy az az összeg, amivel a kivitel értéke meghaladja a bevitelét. Ez az összeg nem egészen 154 millió pengő, vagyis öt milliárd lej körüli összeg.

A külkereskedelmi forgalom a július 1-ével kezdődött új gazdasági évben is biztatóan indult, mert, bár a gyümölcs-termés kisebb a múlt évinél, minősége sokkal jobb és ezért az ára is nagyobb. Ezenkívül állandóan nagy a baromfi s a

vágómarha kivitele, valamint a gépeké és villamos felszereléseké is. Mivel pedig gabonából is lesz kivitel, a kukoricatermés pedig igen jónak ígérkezik, a külkereskedelmi forgalomban legalább is arra lehet számítani, hogy jelentősebb visszaesés nem lesz.

PIAC

Felemelik a petroleum és benzín árát.

Az ásványolajtermékek ára az utóbbi napokban vagononként mintegy 3 ezer lejjel emelkedett. Ennek az az oka, hogy egyrészt Spanyolország, Anglia és Németország jelentős megrendeléseket adtak fel, másrészt pedig újabb időben nem tudnak már annyi petroleumot kitermelni, mint az elmúlt években. A nagy kiviteli árak mellett minden valószínűség szerint a petroleum és benzín árát közelebről emelni fogják.

Gabonaárak a Bánságban.

Temesváron az utolsó árjegyzések:

Tavalyi buza 440, új buza 445—450, kukorica 295, régi zab 360, új zab 300, új takarmányrépa 330, új tavaszi árpa 350, korpá 300, káposzta repce 720, bánsági repce 700, tökmag 820, liszt 800—820 lej. Élőállatok: Hizott ökör 13—18—20, borjú 20—26, hussertés 22—24. Vegyes: Zsir 34—35, szalonna 33—34, tej literenként 5 lej, juhsajt kilónként 20—22 lej, tojás 1.30, krumpli mázsánsként 400 lej.

Áremelkedések a szatmári piacon.

A szatmári nyári marhavásár nagyon jól sikerült. Kivitelre gyorsan összevásárolták a fülhajtott állatokat. A nagy kereslet következtében az árak jelentősen emelkedtek. A termény-

és állatárak főbb adatai:

Buza 440, rozs 280, árpa 360, zab 410, kukorica 325, krumpli 300, korpá 280, széna 160—180, lucerna 220—240, lóhere 230. Állatok: Hizott ökör élősúlyban 15 ezer lej, igásökör párja 15—16 ezer lej, igásökör kg.-ként 14, fejőstehén borjuval 7500—8000, növénydékmarha kg.-ként 13, sertés hizott 21—23, sovány sertés élősúlyban 19, igásló párja 12—14 ezer, kocsiló 19—20 ezer lej.

Ipari rovat

A fegyverkezés után munkanélküliség következik. Egy londoni munkásgyűlésen, a szakszervezetek szövetségének elnöke megnyitó beszédében előadta, hogy a jelenleg folyó óriási iramu fegyverkezési verseny megszorította a munkaalkalmakat. A hadiipar és a hadiiparral rokon iparágak a munkások millióinak nyújtanak jó megélhetést. Az elnök ezután rámutatott arra, hogy a hadiiparban foglalkoztatott munkások magas bére káros azokra a munkásokra nézve, akik a dékés iparágakban dolgoznak. — Azoknak bérét ugyanis alacsonyabban szabják meg, mint a hadiipari munkásoknak. Az elnök beszédét azzal fejezte be, hogy ez az állapot nem lehet tartós, mert egészségtelen. A nagy fegyverkezési mámor után a gazdasági életben pangás és munkanélküliség fog következni. Tekintettel arra, hogy a nemzetek vetélkedése a fegyverkezés terén a világháború óta, tehát csaknem egy negyedszázad óta tart, az utána következő gazdasági válság is évtizedekig fog tartani.

A nyaralásuk megakadályozta abban, hogy sorsjegyet vegyenek, Nem veszítettek semmit, mert

250 Leier 250 Leierért újra megkezdhetik a játékot.

Forduljanak bizalommal a

COLECTURA OFICIALE-hoz Cluj, Strada Regina Maria 46.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A gyermek és a társadalom.

Kétségtelen igazság, hogy az anyák gondja sokszor mit sem ér a gyermeket szerező társadalom igaz segítsége nélkül. Viszszagondolva a Mózes történetére a segítségnek áldott megszemélyesítőjét láthatjuk a Faraó leányában. Királyi példaadással mutatja ez a királyi leány, hogy a társadalomnak milyen szívvvel kell tekintenie arra a gyermekre, akinek nem nyújthat védelmet, megtartását az apai gond és anyai szeretet. Szórakozni, fürdeni megy ez a nemesszívű királyleány. És meglátja a ládácskát, majd benne a gyermeket, a kicsi siró fiút. Egy siró fiút. Egy siró fiu, akinek nincsen pártfogója. A héberek gyermekei közül való — mondja. Nem az én vérem, nem a mi fajtánk, de nincs senki pártfogója. Ha én nem nyújtom a kezem utána, ez a gyermek hiába sir, jajgatása elvész a végtelen világban, de nem vész ki az én lelkiismeretemből vádló sikoltása, hogy én megmenthettem volna és én elpusztulni hagytam. Hallgat a lelkiismeret szavára, felveszi a gyermeknek gondját. Okos lelke bizonytalansággal sejtí, hogy a héber leány nem véletlenül vetődik eléje, ajánl dajkát a gyermeknek, talán finom női szíve érzi, hogy égi hatalmak járnak itt kezére, hogy eszköze legyen egy emberi élet megtartásának. És vállalja a feladatot, felneveli a gyermeket. Látványosan ellenséget nevel a saját népének, de csak ideig, óráig való látás szerint, mert ajándékot ad így az egész világnak, nagyobb ajándékot, mint egész királyi hatalmával adhatott volna. Egy életet tart meg, melyből bölcsesség és megtartás árad az egész világra.

Ebben a királyi leányban láthatjuk az igazi gyermekvédő munkának első példaadóját. Felvenni az elhagyott gyermek gondját, felnevelni őt, munkás, tevékeny emberré, ezt kell tennie minden gyermekvédelemnek. Ezt tette a Faraó leánya s neve örökre be van írva az életnek könyvébe. Mózes példája s utána annyi áldott példa mutatja, hogy sokszor milyen kibeszélhetetlen áldás származhatik az ilyen munka nyomán. Ki tudja, hogy abból az elhagyott, kitett, utcán csatangoló árva gyermekből, akit ölbe veszünk a porból, a sárból nem lesz-e drága hőse, áldott munkása az egyháznak, a nemzetnek? Keresztyének vagyunk. Megváltónk ezekre a gyermekekre mutat: „Aki egynek a kicsinyek közül gondját felveszi, az én gondomat veszi fel”. Megértjük-e intését?

Mai társadalmi, egyházi, nemzeti életünk, mondhatjuk az egész világ élete ret-

tentő erkölcsi válság terhe alatt vívódik. Ha valamikor, akkor ma minden érző lélek hallhatja az egész világot átjáró sóhajtozását, melyről Pál apostol beszél. Valóban a teremtetett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. (Rom. VIII, 19). Ezek az Isten fiak nem szállnak le a levegőből, hanem felnőnek Istennek szolgáló apák és anyák gondoskodó szeretetének oltalma, vagy az Isten szándékait megértő társadalom védelme által. Értsük meg az idők szavát s legyünk e szent célnak alázatos, boldog munkásai családunkban, egyházi és országos közéletünkben.

Ha a gyermekvédelem munkájáról beszélünk, akkor sohasem szabad elfeledkeznünk arról, hogy az igazi gyermekvédelem kettős feladat helyes betöltését igényli elengedhetetlenül. Egyfelől gondoskodnunk kell a gyermek testi életének fenntartásáról, védelméről, oltalmáról. Ha a szülői ház nem tudja ezt kellőképpen biztosítani akkor a társadalomnak kell gondoskodnia olyan intézményekről, amelyekben a gondtalan és elhagyott gyermekek védelmet és oltalmat találhatnak. Rettenetes vád egy keresztyén társadalom ellen, ha annak keretében elpusztulhatnak védelmet és táplálást igénylő gyermekek anélkül, hogy meglenne számukra a mindennapi kenyér.

Nem elég azonban csak a gyermekek testi életének védelméről gondoskodni, de éppen olyan szükséges a gyermekek lelki neveléséről, irányításáról is gondoskodni. Ha nem szabad megengedni azt, hogy gyermekek, kenyér, ruha, oltalmazó fedél nélkül pusztuljanak el, éppenugy nem szabad megengedni azt sem, hogy a gyermekek hit nélkül, tudás nélkül, erkölcsi nevelés nélkül nőjenek föl s legyenek megfelelő lelki műveltség nélkül értelem nélküli játék labdái szerencsétlen kiszolgáltatottjai az életnek. Ez a két alapkövetelmény világosítja meg előttünk a gyermekvédelem isteni feladatát, amelynek olyan szép példáját láthattuk a Faraó leányának nemes magatartásában, aki „a vízből kimentett” gyermeknek mind testi, mind szellemi védelméről és neveléséről egyformán gondoskodott.

Sohasem tudhatjuk, hogy milyen áldással jutalmazhatja Isten azt az anyagi és szellemi áldozatot, amelyet egy gyermekélet megmentéséért önzetlenül hozunk.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mulattató

Dalol a gép.

Szeretsz minket, égi Felség!
Most is úgy lett, mint tavaly;
Asztagokban áll a búza;
S ha kenyér van, — semmi baj!...

Gazda arca megvidámul:
„Szaladj fiam, Jancsi, hát!
Nyisd ki gyorsan... Itt a gépész,
Hozza már a masinát...”

„Rajta, lányok és legények...
Benci, száját most ne tarts...
„Fel a dobhoz!... Pista, villát!...
Lesz friss lepény meg kalács!...”

Zúg aztán a gép a szérűn...
„Istenemre, jól ereszt!”
Úgy hallják a búzaömlést,
Mint valami égi neszt...

Tyúkanyó is itt kapirgál,
— Lúd az úton kap magot!... —
A veréb is azt csipogja,
Jó az Isten, jót adott.

Még a gép is — ládd-e — örvend,
Hidd el: lelke van neki!
Úgy pöfékel, úgy dorombol...
S mind, az összes zsák teli!

Most csupán a gép dudolgat,
Ebben most a gép szeres...
Bár mutatja sűrű „Hála!”
Hogy a jókedv kétszeres...

Izzadó arc, de mosolygó — —
Fogy a kéve, gyül a mag;
Ó, csak Isten és kenyér kell,
S nincs a népnél boldogabb!

Földes Zoltán.

A pipacs és a búzavirág.

Nyár volt. Forrón tüzött a napsugár a
végtelen rónaságra, lenge szél fodrozta az
arany színű buzakalászokat. Az országut szél-
lén, a nagy árok mentén, a magas fű között
ott nőtt a pipacs. Nagyon gögös virág volt,
mert bárki is járt az úton, mindenki feléje
nézett és felkiáltott:

— Oh, de szép ez a pipacs!

Büszkén hajladozott a gyenge szellőben
a kis pipacs és süttette magát az aranyos
napsugarakkal.

Szemben vele, az ut másik oldalán, az
arany sárga hullámzó buzakalászok között
pedig kedves, égszínkék búzavirág dugta ki
fejét. Kedvesen integetett a pipacs felé:

— Jóreggelt, testvér! Látom, szépen ki-
vasaltad lángszínű ruhácskádat!

A büszke kis pipacs csodálkozva nézett
körül:

— Vajjon ki merészel engem csak úgy
megszólítani? A, te vagy az, te satnya, sá-
vadt búzavirág? Tudd meg, barátocskám,
hogy én vagyok a legszebb mezei virág és te
csak konkoly vagy a buza között! Nem érsz
tal hozzá és ne is állj szóba velem.

A búzavirág bánatosan lehajtotta kis
kék fejét és harmatepepp könnyet ejtett szo-
moruságában.

Az úton arra jött két öreg ember. Lehor-
gasztott fejjel, bánatosan, lassan lépegettek
a rekkenő melegben, rongyos volt a ruhájuk,
tépett volt a cipőjük.

Azt mondja az egyik ember:

— Beteg lett a szegény feleségem. Nem
tud felkelni, azt mondja, hogy meg kell hal-
nia, ha nem hozom el neki a legszebb kis vi-
rágot, amit csak találni tudok! Járom hát az
ország útját és keresem a virágok között a
legszebbet, de nem találom!

Azt mondja a másik öreg ember:

— Miért nem mentél el a király kert-
jébe? Ott nyílnak a legszebb rózsák.

— Voltam a király kertjében — feleli az
öregember —, de az örök elkergettek. És a
kerítés mögött rámnevettek a gyönyörű ró-
zsák és azt kiabálták: — Hová gondolsz,
öregember? Mi a király rózsái vagyunk! A
mi illatunk nem való tehozzád! — És kine-
vettek engem. Mentem tovább, találkoztam
a bazsarózsával, megkértem, jöjjön velem,

de azt felelte, hogy nem való ő szegény ember házába. Jártam végig mind a virágokat, illatos, ápolt kerteket, de egy pompás virág sem akarta az én szegény beteg feleségemet meggyógyítani!

A másik öregember megcsóválta a fejét:

— Ejnye, ejnye! Én mindig azt hittem, hogy a virágoknak jó szivük van!

Az utmenti büszke kis pipacs hallotta ezt a beszélgetést. Hivogatón nyujtogatta bájos kis fejét és lengette tüzzsinü ruhácskáját a vándorok felé.

— Gyertek ide hozzám! Én vagyok a legszebb virág! Elmegyek szívesen veletek, bár ez nagy kegy tőlem és meggyógyítom a beteg öregasszonyt. — Meghallotta ezt az öregember, odalépett hozzá és óvatosan le- szakitotta.

— Elmegyek veled, öregember — mondta a pipacs —, hogy lásd, én vagyok a legjobb és legszebb virág! A rózsza és a liliom nem akart veled menni, de az én hatalmam nagyobb az övéknél, én meggyógyítom a feleségedet! — Büszkén emelte fel a fejét a pipacs az öregember kezében és ragyogott a boldogságtól, hogy most mindenki az ő jóságát, az ő szépségét csodálja . . .

A buzamezón, a kicsiny halványkék buzavirág vágyakozva nyujtotta apró szirmait az öregember felé, de őt nem vették észre és elmentek.

Éjszaka lett. Nagy szél kerekedett, tépte a fák leveleit és leverte a buzakalászok fejét. Letépte száráról a kis buzavirágot is, felkapta és vitte magával messzire, messzire, egészen egy kicsiny ablakocska rácsáig. Ott megakadt a kis virág és függve maradt a rácsos. Mire reggel lett, megint kisütött a napsugár.

Az éjszakai szélvihar pedig éppen a beteg öregasszony ablakába vitte a kis buzavirágot. Mikor reggel kitárta az ablakot, ott találta meg a szegény beteg a kedves, égszinü mezei virágocskát. Örömben felkiáltott:

— Ó, imé, a jó Isten meghallotta kérésemet és elküldte nekem a legkedvesebb, legszerényebb kis virágot, hogy meggyógyuljak tőle!

Magához ölelte a buzavirágot és megsimogatta a fejét.

A hecsületes kis buzavirág azonban megszólalt:

— Én szívesen eljöttem volna téged megvigasztalni és meggyógyítani, de az öregember a gögös pipacsot választotta. Én nem vagyok olyan szép, mint ő, rám nem hallgat senki, de eljött a szél és letépett és idehozott hozzád. Örülök, hogy boldogságot adhatok neked az én szerény kis illattal.

Eppen ekkor érkezett haza az öregember, kezében a pipaccsal. De hogy nézett ki már akkorra a szép, gögös kis pipacs! Gyönyörű vörös szirmait mind letépte a szél, csak a kis feje ágaskodott a zöld szár tetején, kopaszon, csunyán.

De azért még mindig büszke volt és felkiáltott:

— Eljöttem, jó asszony, én, a legszebb mezei virág! Nézz rám és gyógyulj meg! — De mikor meglátta, hogy az öregasszony a kis buzavirágot szorítja magához, mérgében megrázta porzóit: — A, ez a szemtelen kis vadvirág megelőzött engem? Hiszen ez sem nem szép, sem nem illatos, ni, milyen ágrólszakadt a külseje! Hogy mertél te eljönni ide? Eredj innen utadra!

De az öregasszony megsimogatta a buzavirágot és így szólt:

— Én nem is voltam beteg. Csak próbára akartam tenni a jó Isten legszebb kis teremtményeit, a virágokat, hogy melyik a legszerényebb, a legjobb. A büszke rózsza csak kertben virit és nem jött el hozzám, a liliom sajnálta a szegénytől illatát, te pedig, piros pipacs, csak gögből és nagyravágyásból vállaltad a jóság szerepét. A kis buzavirág azonban, melyet a szél sodort ablakomba, a legszerényebb, legkedvesebb a szívemnek!

Nagyon régen történt ez ám! Még akkor, amikor a virágok egymás ellenségei voltak, mikor mindegyik szebb akart lenni a másiknál, mikor még azt hitték, hogy ők csak király kertjébe valók. De amikor a kis buzavirág, meg a gögös pipacs történetét megtudta minden virág, elszégyelték magukat és rájött a büszke rózsza és az illatos liliom és mind, mind a sok szép virág arra, hogy őket azért teremtette a jó Isten, hogy békeességben éljenek és szegénynek, gazdagnak egyaránt nyujtsák szépségüket és illatukat. Tanultak a virágok mind ebből a meséből és azóta ugy-e nem látni büszke rózsát, mely nem férne meg szép egyetértésben a szerény mezei virággal és nem legszebb-e a pipacs meg a buzavirág egy csokorba kötve? . . .

Apróságok • Adomák

Ötvenkét millió lejes könyv.

Londonban eladtak egy ugynevezett Gutenberg-bibliát. A könyvet 1455-ben nyomtatták 150 példányban, a könyvtárakban azonban alig néhány példányt őriznek a könyvből. A többiek az évszázadok során elkallódtak. A londoni Gutenberg-bibliát egy osztrák könyvbarát vette meg ötvenkét millió lejnek megfelelő áron.

Tízezer sipos orgona.

Az ausztráliai Sidneyben óriási orgonát építettek. Az orgonának tízezer sipja van. Vilámság hajlja és olyan erős hangja, hogy nyitott ablak mellett játszának rajta. Ha ugyanis az ablakokat betennék, az orgona erős hangja olyan nagy rezgésbe indítaná a levegőt, hogy az ablaküvegek betörnének.

Új módszer a vakbélgyulladás gyógyítására.

Livas, athéni egyetemi orvos tanár a vakbélgyulladás gyógyítására új gyógymódot talált fel. Megállapította, hogy a vakbélgyulladást fertőző csirák okozzák és ezeknek elpusztításával a betegséget meg lehet szüntetni. A vakbélgyulladásban szenvedő beteget tehát nem kell megoperálni, hanem alkalmas orvosszerrel a fertőző csirákat kell elpusztítani és a gyulladás megszűnik.

Hány szót ismernek a majmok?

Egy Garner nevű angol tudós évtizedek óta tanulmányozza a majmok beszédét. A tudós megállapította, hogy a majmok nem tudnak olyan formában beszélni, mint az ember, érzel-

meiknek és indulataiknak kifejezésére azonban minden lehetőségük megvan. Garner szerint a majmok 30—40 féle módon tudják gondolataikat és érzelmeiket kifejezni.

Közalkalmazottnak tilos a tánc!

Fucsau, kínai tartomány kormányzója rendeletileg megtiltotta az összes közalkalmazottnak a táncot. A kormányzó hivatkozik az „Új élet” elnevezés alatt megindult, erkölcsnemesítő mozgalomra, amely a táncot az „erkölcstelen léhaságok” közé sorolja. Azokat a köztisztviselőket, akik a rendelet megszegik, hivatalvesztéssel büntetik.

Két és félméter hosszú farka van egy japán kakasnak.

Tojama, japán városban egy földművesnek különös kakasa van. A kakas farka két és félméter hosszú és így uszályként huzza maga után. A kakas gazdájának nagyon jó jövedelmet hoz, mert állandóan sokan keresik fel a gazdát, hogy a kakast lássák. A látogatók adományokat nyújtanak a gazdának a látványosságért.

Ravasz csempészek. A csempészek találekonyására jellemző esetet lepleztek le az amerikai vámhatóságok. Több drágakő csempészt tartóztattak le, akik a drágaköveket bőrük alá varratták, hogy a vámhatóságok ne találják meg. Az amerikai

vámhatóságok, hogy megakadályozzák a drágakő csempészek csalásait, a gyanús embereket röntgensugárral világítják át. A röntgensugár által felvett árnyékképen jól látszanak a drágakövek, bárhova vannak elrejtve. — Ilyen módon az amerikai vámhatóságok máris nagyon sok drágakő csempészt letartoztak le.

A díszes takaró.

A ló és szamár egymás mellett álltak az istállóban. A lóval nem nagyon törődtek, annál inkább a hosszufülűvel. A csacsi hátára szebbnél-szebb takarók kerültek...

— Látod — büszkélkedett a csacsi, — hogy változnak a takaróim...

— Azok igen — mondta a ló, — de a szamár ugyanaz marad...

Próba...

A fősvény ember orvoshoz megy. Minthogy még egyszer sem volt az orvosnál, megérdeklődött a várószobában, hogy mennyit szokott venni a vizsgálatokért a orvos.

— Az első vizsgálat száz lej, a többi ötven lej — kapja a választ.

Mikor sor kerül rá és bejut az orvoshoz, örvendező arccal megy az orvos felé:

— Már megint itt vagyok doktor ur, hogy megvizsgáljon.

Készít és elad önköltségi áron minden versenyen felül tiszta gyapju valódi **Homespune** úri és női szöveleket

DOMBRIA

hászövészet Cluj, átköltözött Str. Regina Maria 4 sz. alá. Bejárat Str. Bratianu 19. felől is. Nagyon fejelemzett urinők, kik minden munkára vállalkoznak, szövés tanulásra elvállaltatnak.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Z. I. Helyes volt a tanács, hogy a gyümölcsfákat időnként meg kell rázni, hogy a férges és beteg gyümölcsök lehulljanak. Igaz ugyan, hogy ezt a munkát rendszeren a szél szokta elvégezni, sokszor olyan mértékben, hogy az egészséges gyümölcs is lehull. Ha azonban gyümölcsöse szélől védett helyen fekszik és látja, hogy a fákön sok férges és rothadó gyümölcs van, gyenge rázással távolítsa el a fáról a beteg gyümölcsöket, hogy a betegség ne terjedjen tovább. A lerázott gyümölcsöket gondosan össze kell gyűjteni és el kell égetni, hogy a betegségterjesztő csirák megsemmisüljenek.

I. N. Azt tanácsoljuk, hogy növekvő anyaggyét feltétlenül mutassa meg szakorvosnak. Az anyaggyek ugyanis néha nagy hajlamot mutatnak a rosszindulatú növekedésre. Az ilyen anyaggyek veszedelmes daganatok fejlődésére vezethetnek. Ezért fejlődő daganatát orvosnak mutassa meg. A kisebb anyaggyekkel, amelyek nem mutatnak hajlamot a növekedésre, később sem lesz baj. Hangsúlyozzuk, állapotát fogja fel komolyan, mert óvatossággal nagyobb baj kifejlődését akadályozza meg.

A. L. Az egres elért gyümölcsöt bornak, vagy iznek dolgozhatja fel. Az egresbor ugyanugy készül, mint a veresszőlő bor. A jól erjesztett és teljesen megért egres bornak kitünő aszu ize van. Az izet készítheti vegyesen veresszőlővel.

Régi előfizető. Leveléből nyilatkozik, hogy az első esetben még sikeresen védekezhetik ügyvédje

szemből követeléseivel szemben. Ugyanis, ha Ön egyébként, más adósságai tekintetében és más hitelezőivel szemben konverzió alá esik, úgy az 1931 december 18 előtti megbizásából keletkezett ügyvédi honorárium tartozása is konverzió alá esik. Ez szabály, ami alól csak akkor van kivétel, ha az ügyvédje a konverziós törvény megjelenésétől számított 40 nap alatt, tehát legkésőbb 1934 április hó 17-ig a lakóhelyük szerint illetékes törvényszékhez bejelentette, hogy ő nem fogadja el a konverziós törvény intézkedéseit. Ennek a körülménynek a fenn, vagy fenn nem forgásáról tehát csak a törvényszéken győződhetik meg. Ebben az utóbbi esetben a követelés csak a törvény megjelenésétől számított 10 év alatt lesz esedékes, amikor is 1 százalékos kamattal az követelés terminusa meghosszabbított. Ellenkező esetben, azaz, ha nincsen egy ilyen nyilatkozat, úgy Önnek joga van, hogy akár magán, akár esetleg bírói uton

megállapítandó összeg tekintetében érvényesítse falusi, vagy városi konverziós jogosultságát. Ügyvédje eljárása felett e helyen nincsen módunkban kritikát gyakorolni, de nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy a követelés mennyiségének megállapításánál gondosan járjon el esetleg egy másik megbízható ügyvéd segítségével. Kérjen részletes költségjegyzéket és azt felülvizsgálás végett esetleg küldje be szerkesztőségünkhöz is. Ami az ügyvédje mulasztásából, vagy hibájából származott kárát illeti, beszámítással élhet, ezt azonban csak peres eljárás rendjén teheti, amikor is ügyvédi segítségre lesz szüksége, tehát ennek a módozatot most nem részletezzük.

Ami a második számú ügyét illeti, úgy látjuk, hogy ottan bírói egyezséget kötött, aminek ítélet jellege van, ehhez tehát nincs mit hozzáfűzni.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért:

H. L. Ormány, B. J. Olasztelek, B. G. Erdőfüle, A. S. Bükkfalva, Őzv. V. L.-né Érendréd, M. S. Vargyas, O. Á. Bibarcfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Hátrálékos előfizetőink közül nagyon sokan ígéretet tettek arra, hogy a fennálló előfizetési tartozásaikat az aratás után kifizetik. Miután az aratás már mindenütt befejezést nyert, felhívjuk azon előfizetőink figyelmét, akik hátrálékban vannak, hogy gondoskodjanak a díj beküldéséről, mert akik nagyobb összeggel tartoznak és rövid időn belül nem rendezik ezt, kénytelenek leszünk részükre a lapküldést megszüntetni. Megbizottaink is felkeresik előfizetőinket s ezielő szerint Temes- és Csikmegyékben járnak. Minden hátrálékos igyekezzék megbizottainknál rendezni tartozását, mert ez elsősorban portó megtakarítással jár, másrészt pedig megkönnyíti a pénzküldést. Ezenkívül a hátrálékosokat, valamint azon előfi-

zetőinket, akik f. évre tartoznak, postautóványon szolítjuk fel s kérjük ennek felhasználásával a pénz kiadóbivatalunkhoz beküldeni.

K. J.-né Marosvásárhely. Kulcsár Ilona tanítónő címe Marghita, jud. Bihor.

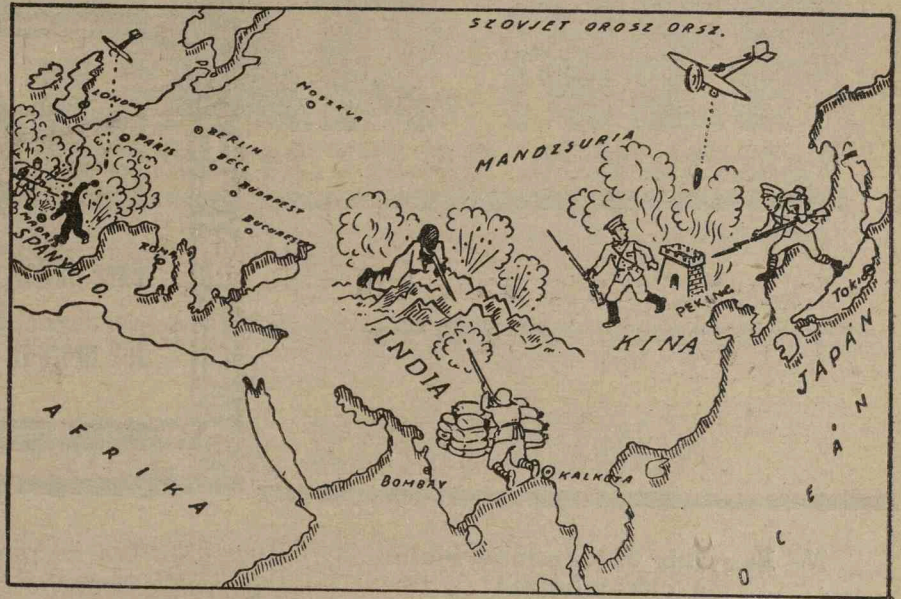
A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. S. Nyárádszent-andrás-Sántandrei 150, P. Gy. Lugos-Lugoj 155, P. M. Zentelke-Zam 150, G. L. Kővárhosszufalu-Satulung 455, Sz. F. Szamosköblös-Cublesul-Som. 80, B. S. Ambud-Ombod 85, V. M. Uzdiszentpéter-Sánpetru de Câmpie 150, Sch. F. Csalános-Urziceni 1000, Őzv. S. J.-né Dobra 85, Á. L. Ploesti 230, „Gazdatudomány“ elküldve, Id. B. M. Vadász-Vánatori 150, K. M. Alsórákos-Racosul de Jos 150, Id. Sz. I.-né Szilágypér-Pir 300, M. L.-né Galsa 160 és 150, K. J. Nagypél-Pilul-Mare 300, Sz. J. J.-é Marosbogat-Bogata 100, Cs. F. Gyergyóholló-Corbu 177, S. Gy. Nagyajta-Aita-Mare 150, Vajdaszentiványról: F. M.-né 150, P. I. 150 lejt.

A "MAGYAR NÉP"-et terjesztieni magyar köteleesség!

A világ tüzfészkei.

Európa és Ázsia egymással területileg összefüggő földrészek. Úgy látszik, egyforma történelmi sorssal kell a közeli években megküzdeniök. Európa nyugati és Ázsia keleti sarkában véres harcok folynak. Spanyolországban egy év óta folyik a testvérharc, Kínában a szintén rokon kínai és japán nép kezdett beláthatatlan végű harcokba.

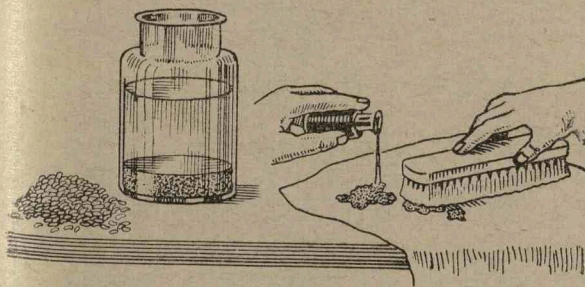
A kettő között is keletkezett egy tüzfészke. India északi felében az angoloknak gyűlt meg a bajuk a szabadságszerető hindus hegyilakókkal.

Tanuld meg!

A paszuly, mint tisztítószer.

Lapunk előző számában közöltük, hogy a repkény borostyán leveléből kitünő tisztítószert lehet készíteni. Egy előfizetőnk ezzel kapcsolatban levélben közölte velünk, hogy nagyon jó szappan-nélküli tisztítószert szolgáltat

az a lé, amiben a fehér paszuly főtt. A paszulylevet, miután a paszuly megfőtt benne, leöntjük és megülepítjük. Üledék után szappan nélkül, kefe segítségével foltokat tisztíthatunk a folyadékkal.

Molyok ellen jó szer a kender!

Ha szekrényben vagy ládában a gyapjából készült ruhákat a molyok ellen meg akarjuk védeni, kitünően beválik a kender. A kender virágos ágát tegyük a megvédendő holmik közé és nyugodtak lehetünk, hogy a moly nem fog az eltett gyapjukelmékben kárt tenni.

A dohány a legerősebb szívméreg!

A dohány a legerősebb mérgek közé tartozik. A legújabb vizsgálatok szerint a dohányban levő nikotin mérgek különösen a szívet támadja meg. Az orvosok megállapítása szerint a dohányos ember szíve percenként tízzel többet ver, mint az olyan ember szíve, aki nem dohányzik. A dohányzó ember vérnyomása husz higanymilliméter nyomással nagyobb a rendesnél. Megállapították azt is, hogy a látszólag minden ok nélkül beálló hirtelen halál a legtöbb esetben erős dohányosoknál következik be. Ezek a megállapítások figyelmeztetnek arra, hogy a dohányzásban legyünk nagyon mértékletesek, mert nemcsak egészségünknek ártunk a dohány mérgeivel, hanem életünket is megrövidítjük. Sőt a legújabb megállapítások szerint a sokat dohányzó férfiak utódai nem olyan életerősek, mint azoké, akik nem dohányoznak. A dohányzás tehát még az utódokra is károsan hat!

Gyűjtsünk csalánt télire!

A vadon növe csalán baromfiak és sertések számára kitünő takarmányt szolgáltat. Az apróra vágott és kevertbe vegyített csalántól minden baromfi ivadéka kitünően fejlődik. Malacokkal is sikeresen lehet csalánt etetni. Sajnos, nálunk senki sem gondol arra, hogy télire szárított csalánt tegyen el. A szájról lefejtett csalánleveleket félig megszáritjuk és ritka szövésű zsákokba töltjük. Padlason vagy más száraz, szellős helyen tartjuk el.

Helyénvalónak találjuk, megemlíteni, hogy Németországban orvosi rendeletre csalánfözléket etetnek beteges gyermekekkel. A csalán fiatal hajtásából a paraj főzelékhez hasonlatos ételt lehet készíteni. Ezt sokan ismerik nálunk is.

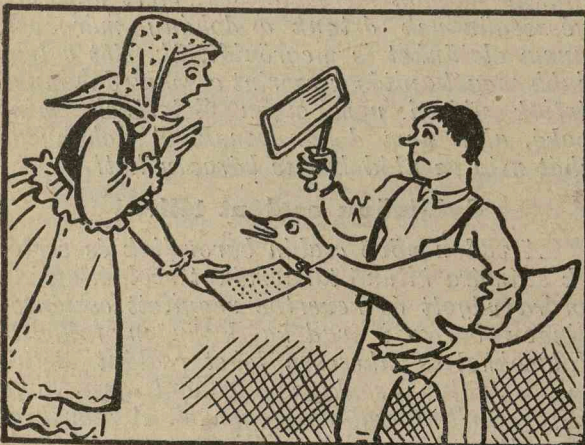
Hogy kell okkal-móddal élni,
A Magyar Nép azt meséli.
Éber füllel rá ki hallgat,
Jól arathat s jól takarhat.

Ne hagyjuk veszendőbe menni a citromhéjat!

Sütemény és kalács készítése alkalmával a legegyszerűbb falusi háztartásban is használnak citromot. A citrom felhasználásában a legtöbb háziasszony nem jár el gazdaságosan. A citrom héját rendszeren úgy teszik el, hogy az teljesen kiszárad, illatát elveszíti, vagy pedig nedves helyen tartva, megpenészedik és elrothad. A citromhéj megőrzésének pedig sok célszerű és egyszerű módja van. Mielőtt a citromot kettévágnók, (tehát egészben), héját lereszeljük és cukorpor-

ral befőttés üvegbe rétegezzük. A cukorporral összerakott, reszelt citromhéj hónapokig eláll, megtartja kellemes friss ízét és a háztartásban bármikor felhasználható. Minden háziasszony legfőbb elve kell, hogy legyen a takarékoság. Ezt az elvet a látszólag kicsiségeknél, tehát például a citrom felhasználásánál is meg kell valósítani.

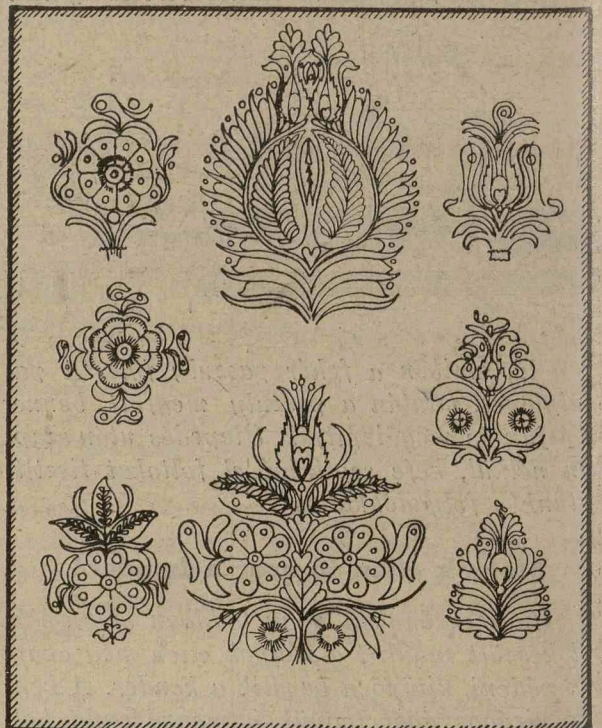
Sérelmes tévedés

— Min is vesztetek tulajdonképen össze?

— Úgy történt, hogy a feleségem névnapjára vettem egy tükört és egy jó kövér lúdat. A tükörre egy cédulát kötöttem, amelyre azt irtam, hogy „édes feleségem, gyönyörködj magadban.” Aztán, hogy hogyanem, a cédula tévedésből a lúd nyakára került.

A magyar díszítés alapformái.

Mai számunkban a csodálatos cifraszűrökről mutatunk be néhány érdekes díszítő elemet.